

ISSN 2710-3056

Grail of Science

Periodical scientific journal

No 5 June 2021

The issue of journal contains

Proceedings of the I Correspondence
International Scientific and Practical Conference

**SCIENCE OF POST-INDUSTRIAL SOCIETY:
GLOBALIZATION AND TRANSFORMATION
PROCESSES**

held on June 4th, 2021 by

NGO European Scientific Platform (Vinnytsia, Ukraine)
LLC International Centre Corporate Management (Vienna, Austria)

 OU CI
Open Ukrainian Citation Index

Euro Science Certificate № 22244 dated 22.04.2021

UKRISTEI (Ukraine) Certificate № 232 dated 25.02.2021

INDEX COPERNICUS
INTERNATIONAL

INTERNATIONAL SCIENTIFIC JOURNAL

GRAIL OF SCIENCE

№ 5 June, 2021
with the proceedings of the:

I Correspondence International Scientific and Practical Conference

SCIENCE OF POST-INDUSTRIAL SOCIETY: GLOBALIZATION AND TRANSFORMATION PROCESSES

held on June 4th, 2021 by

NGO European Scientific Platform (Vinnytsia, Ukraine)

LLC International Centre Corporative Management (Vienna, Austria)

EUROPEAN
SCIENTIFIC
PLATFORM

International Centre
Corporative Management

Міжнародний науковий журнал «Грааль науки»

№ 5 (Червень, 2021) : за матеріалами I Міжнародної науково-практичної конференції «Science of post-industrial society: globalization and transformation processes», що проводилася 4 червня 2021 року ГО «Європейська наукова платформа» (Вінниця, Україна) та ТОВ «International Centre Corporative Management» (Відень, Австрія).

Editor in chief: Mariia Holdenblat

Deputy Chairman of the Organizing Committee: Rachael Aparo

Responsible for e-layout: Tatiana Bilous

Responsible designer: Nadiia Kazmina

Responsible proofreader: Hryhorii Dudnyk

International Editorial Board:

Alona Tanasiichuk - D.Sc. (Economics), Associate professor (Ukraine)

Marko Timchev - D.Sc. (Economics), Associate professor (Republic of Bulgaria)

Nina Korbozerova - D.Sc. (Philology), Professor (Ukraine)

Yuliia Voskoboinikova - D.Sc. (Arts) (Ukraine)

Svitlana Boiko - Ph.D. (Economics), Associate professor (Ukraine)

Volodymyr Zanora - Ph.D. (Economics), Associate professor (Ukraine)

Iryna Markovych - Ph.D. (Economics), Associate professor (Ukraine)

Anton Kozma - Ph.D. (Chemistry) (Ukraine)

Dmytro Lysenko - Ph.D. (Medicine), Associate professor (Ukraine)

Yuriy Polyezhaev - Ph.D. (Social Communications), Associate professor (Ukraine)

Alla Kulichenko - Ph.D. (Pedagogy), Associate professor (Ukraine)

Taras Furman - Ph.D. (Pedagogy), Associate professor (Ukraine)

Siarhei Rybak - Ph.D. (Law), Associate professor (Republic of Belarus)

Anatolii Kornus - Ph.D. (Geography), Associate professor (Ukraine)

Tetiana Luhova - Ph.D. (Arts), Associate professor (Ukraine)

The conference is included in the catalog of International Scientific Conferences; approved by ResearchBib and UKRISTEI (Certificate № 232 dated February 25th, 2021); certified by Euro Science Certification Group (Certificate № 22244 dated April 22th, 2021).

Conference proceedings are publicly available under terms of the Creative Commons Attribution 4.0 International License (CC BY 4.0).

The journal is included in the international catalogs of scientific publications and science-based databases: Index Copernicus, CrossRef, Google Scholar and OUCI.

Conference proceedings are indexed in ICI (World of Papers), CrossRef, OUCI, Google Scholar, ResearchGate, ORCID and OpenAIRE.

Свідоцтво про державну
реєстрацію друкованого ЗМІ:
КВ 24638-14578ПР, від 04.11.2020

Certificate of state
registration of mass media:
КВ 24638-14578ПР of 04.11.2020

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ I. ЕКОНОМІЧНА ТЕОРІЯ, МАКРО- ТА РЕГІОНАЛЬНА ЕКОНОМІКА

СТАТТІ

АНАЛІЗ ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ ЯК
ІННОВАЦІЙНИЙ ІНСТРУМЕНТ ДЛЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ
Білан А.О. 25

СТРУКТУРНІ ЗМІНИ РИНКУ ПРАЦІ У ПОСТКОВІДНОМУ ПЕРІОДІ
Заволока Ю.М., Івко А.В., Сідненко М.В. 29

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ

FEATURES OF INNOVATIVE AND TECHNOLOGICAL DEVELOPMENT OF UKRAINIAN
ECONOMY ACCORDING TO GLOBALIZATION PROCESS
Dubiei Y.V. 33

СЕКЦІЯ II. ФІНАНСИ ТА БАНКІВСЬКА СПРАВА; ОПОДАТКУВАННЯ, ОБЛІК І АУДИТ

СТАТТІ

ОПОДАТКУВАННЯ ОПЕРАЦІЙ З ВИКОРИСТАННЯМ СПЕЦІАЛЬНИХ
ПЛАТІЖНИХ ЗАСОБІВ
Остапенко Ю.П. 36

РОЛЬ КРЕДИТУВАННЯ ДЛЯ АГРАРНОГО СЕКТОРУ УКРАЇНИ
Аврамчук Л.А., Десятник Н.О. 40

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ

ПОДАТКОВА МОРАЛЬ В УКРАЇНІ ЯК ДЕСТИМУЛЯТОР ПОДАТКОВОЇ КУЛЬТУРИ
Стеценко Т.В., Стеценко Р.О. 44

СЕКЦІЯ III. МАРКЕТИНГОВА ТА ЛОГІСТИЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ

ОСОБЛИВОСТІ БРЕНД-МЕНЕДЖМЕНТУ НА ПІДПРИЄМСТВАХ ХЛІБОПЕКАРСЬКОЇ
ГАЛУЗІ
Майборода Г.А. 47

СЕКЦІЯ IV. МЕНЕДЖМЕНТ, ПУБЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ

ВЛАСТИВОСТІ МІЖІНСТИТУЦІЙНОЇ КОМУНІКАЦІЇ В ДЕРЖАВНОМУ
УПРАВЛІННІ СИСТЕМОЮ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я
Криничко Л.Р., Мотайло О.В.50

КЛАСИФІКАЦІЯ МІЖНАРОДНИХ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ ЯК
МІЖНАРОДНИХ СУБ'ЄКТІВ ПРОТИДІЇ ФІНАНСУВАННЮ ТЕРОРИЗМУ
Євдокимов В.В., Лисак С.П.53

ПРАВОВИЙ СТАТУС ДЕРЖАВНОЇ НАРОДНОЇ РАДИ, УКРАЇНСЬКОЇ НАРОДНОЇ
РЕСПУБЛІКИ ДОБИ ДИРЕКТОРІЇ
Кушко Ігор Сергійович56

СЕКЦІЯ V. ПРАВО ТА МІЖНАРОДНЕ ПРАВО

СТАТТІ

ПРАВОВІ ОБМЕЖУВАЛЬНІ ІМПЕРАТИВИ ДЛЯ ВЛАДИ: ВИДИ ТА СКЛАД
Олейников С.М.60

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ

ЩОДО АКТУАЛЬНОСТІ ДОСЛІДЖЕННЯ ОХОРОННОЇ ФУНКЦІЇ КРИМІНАЛЬНОГО
ПРАВА
Семчук Н.О.68

СЕКЦІЯ VI ВОЄННІ НАУКИ, НАЦІОНАЛЬНА БЕЗПЕКА ТА БЕЗПЕКА ДЕРЖАВНОГО КОРДОНУ

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ

КІБЕРПАНДЕМІЯ ХХІ СТОЛІТТЯ
Зінченко О.І.71

СЕКЦІЯ VII. БІОЛОГІЯ ТА БІОТЕХНОЛОГІЇ

СТАТТІ

ВПЛИВ КОНЦЕНТРАЦІЇ ІЗАТИЗОНУ НА РІСТ ТА ЗЕРНОВУ
ПРОДУКТИВНІСТЬ ВІВСА СОРТУ НЕЗЛАМНИЙ
Кацан В.А., Потопальський А.І., Задорожній Б.О.73

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ

ADONIS VERNALIS L. В УКРАЇНІ: СТАН ЛОКАЛЬНОЇ ПОПУЛЯЦІЇ Мележик О.В.	81
TANK MIX ADDITIVES BIOLOGICAL PREPARATIONS EFFICIENCY USAGE WITH OTHER MEANS AGAINST POTATO ALTERNARIA BLIGHT Gavryliuk A.T., Kyryk M.M.	83

**СЕКЦІЯ VIII.
АГРАРНІ НАУКИ ТА ПРОДОВОЛЬСТВО**

СТАТТІ

BIOLOGICALLY ACTIVE PREPARATIONS USE IN THE SCHEME FOR STIMULATING PMSG «FOLLIGON» SUPEROVULATION IN DONOR COWS Research group: Verheles O.P., Zaitsev O.R., Latushko Y.V., Sheremeta V.I.	85
ВМІСТ МІКРОЕЛЕМЕНТІВ ТА ВАЖКИХ МЕТАЛІВ В ҐРУНТІ І РОСЛИНАХ РІПАКУ ОЗИМОГО (BRASSICA CAMPESTRIS VAR. OLEIFERA) Науково-дослідна група: Капустіна Г.А., Тесля Ю.М., Кривенко А.І., Бурикiна С.І.	90
НАУКОВІ НАДБАННЯ ТА ШКОЛА ПРОФЕСОРА М.П. ДЯДЕЧКА Круть М.В.	95

**СЕКЦІЯ ІХ.
ХІМІЯ, ХІМІЧНА ТА БІОІНЖЕНЕРІЯ**

СТАТТІ

ОСОБЕННОСТИ СВОЙСТВ ЦЕМЕНТНЫХ СИСТЕМ В ПРИСУТСТВИИ МИНЕРАЛЬНЫХ НАПОЛНИТЕЛЕЙ И ДОБАВКИ АЦЕТОНОФОРМАЛЬДЕГИДНОЙ СМОЛЫ Мамажонов А.У., Косимов Л.М.	102
---	-----

**СЕКЦІЯ Х.
ХАРЧОВЕ ВИРОБНИЦТВО ТА ТЕХНОЛОГІЇ**

СТАТТІ

ЗДОБУТКИ І ПЕРСПЕКТИВИ ВПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙ У ХАРЧОВІЙ ПРОМИСЛОВОСТІ УКРАЇНИ Сімахіна Г.О., Науменко Н.В.	109
--	-----

СЕКЦІЯ XI. ГІРНИЦТВО ТА НАФТОГАЗОВА ІНЖЕНЕРІЯ

СТАТТІ

- ВИЗНАЧЕННЯ КРИТИЧНОЇ ТЕМПЕРАТУРИ ТЕРМІЧНО НЕСТАБІЛЬНИХ АЛКАНІВ ЗА НИЗЬКОТЕМПЕРАТУРНИМИ ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНИМИ ДАНИМИ
Заїка С.О., Лобурець А.Т. 116
- О ВОЗМОЖНОСТИ ПОВЫШЕНИЯ КАЧЕСТВА ОСВОЕНИЯ СКВАЖИН
Волошин Ю.Д., Васютин Д.Ю. 123

СЕКЦІЯ XII. ЗАГАЛЬНА МЕХАНІКА ТА МЕХАНІЧНА ІНЖЕНЕРІЯ

СТАТТІ

- CONTROLLED LIFTING THE BELL OF THE STATE PRIMARY GAS VOLUME AND VOLUME FLOW RATE STANDARD
Research group:
Serediuk D., Pelikan Y., Bas O., Manulyak R. 131
- МАТЕМАТИЧНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ ОСОБЛИВОСТЕЙ КОНЦЕНТРАЦІЇ ДИНАМІЧНИХ НАПРУЖЕНЬ В ОКОЛІ ПАЯНОГО ШВУ В УМОВАХ РЕЗОНАНСУ
Лупаренко О.В. 135

СЕКЦІЯ XIII. АТОМАТИЗАЦІЯ ТА ПРИЛАДОБУДУВАННЯ

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ

- METHOD OF OPTIMIZATION OF ARCHITECTURAL-INDEPENDENT HARDWARE PLATFORMS
Duda L. 142

СЕКЦІЯ XIV. ЕНЕРГЕТИКА ТА ЕНЕРГЕТИЧНЕ МАШИНОБУДУВАННЯ

СТАТТІ

- ПІДВИЩЕННЯ ЕКСПЛУАТАЦІЙНОЇ НАДІЙНОСТІ ТА ЕФЕКТИВНОСТІ РОБОТИ ЕЛЕКТРИЧНИХ МЕРЕЖ ТА ЕЛЕКТРОУСТАКОВАННЯ
Зайцев Є.О., Кучанський В.В., Гунько І.О. 144

СЕКЦІЯ XV. ІНФОРМАЦІНІ ТЕХНОЛОГІЇ ТА СИСТЕМИ

СТАТТІ

НЕЧІТКЕ І НЕЙРОМЕРЕЖЕВЕ МОДЕЛЮВАННЯ В СИСТЕМАХ УПРАВЛІННЯ
Дранишников Л.В. 153

ПОБУДОВА СИСТЕМИ КОНТРОЛЮ ТА УПРАВЛІННЯ ДОСТУПОМ ЗА
ДОПОМОГОЮ АКУСТИЧНОГО МЕТОДУ АВТЕНТИФІКАЦІЇ ТА АВТОРИЗАЦІЇ
Науково-дослідна група:
Крупенко С.В., Лаптев С.О., Лаптева Т.О., Кітура О.В. 160

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ

ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ УПРАВЛІННЯ ІНЦИДЕНТАМИ ІНФОРМАЦІЙНОЇ БЕЗПЕКИ
Панаско О.М., Бурмістров С.В. 164

СЕКЦІЯ XVI. ТРАНСПОРТ ТА ТРАНСПОРТНІ ТЕХНОЛОГІЇ

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ

ВИКОРИСТАННЯ ІТ-ТЕХНОЛОГІЙ В МОРСЬКІЙ ГАЛУЗІ
Романцова П.С. 167

СЕКЦІЯ XVII. ФІЗИКО-МАТЕМАТИЧНІ НАУКИ

СТАТТІ

АКТИВАЦІЯ УЩІЛЬНЕННЯ СИПУЧИХ РЕЧОВИН
Науково-дослідна група:
Іванко В.В., Сухомлин В.П., Саєнко О.В., Кузьменко Г.М. 170

СЕКЦІЯ XVIII. ФІЛОЛОГІЯ ТА ЖУРНАЛІСТИКА

СТАТТІ

A CASE STUDY OF DEFINITENESS AND INDEFINITENESS IN THE RUSSIAN
LANGUAGE
Alsultan M. 174

BINARY OPPOSITION «HOME-HOMELESSNESS» IN THE NOVEL «ORPHANAGE»
BY SERHII ZHADAN
Bondarieva T. 180

АНАКРЕОНТИЧНІ МОТИВИ В ЛІРИЦІ УКРАЇНСЬКОЇ ДІАСПОРИ
 Науменко Н.В. 191

АНТОНІМІЧНІ ВІДНОШЕННЯ В УКРАЇНСЬКИХ ПАРЕМІЯХ МОВЛЕННЕВОЇ
 СЕМАНТИКИ
 Лагдан С.П. 197

ДО ПИТАННЯ ПРО ЖАНРОВУ КЛАСИФІКАЦІЮ ПОЕТИЧНОГО ДОРОБКУ
 В'ЯЧЕСЛАВА ДРУЗЯКИ
 Немченко І.В. 202

ТЕРМІНОЛОГІЧНА ЛЕКСИКА ЗА ЧАСІВ COVID-19: НОМІНАТИВНИЙ АСПЕКТ
 Ганечко В.В. 209

ШАХОСОНЕТИ ВІКТОРА КАПУСТИ
 Мойсієнко А.К. 214

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ

КОМУНІКАТИВНО-ПРАГМАТИЧНИЙ СТАТУС ТЕКТУ РЕЛІГІЙНОЇ ПРОПОВІДІ
 Рудік І.В., Тер-Григорьян М.Г. 220

ТРАНСФОРМАЦІЯ ПРЕЦЕДЕНТНИХ ВИСЛОВЛЕНЬ У МОВІ ТЕЛЕНОВИН
 Корольова В.В. 222

СЕКЦІЯ ХІХ. ФІЛОСОФІЯ ТА ПОЛІТОЛОГІЯ

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ

ПРОБЛЕМА ВІДЧУЖЕННЯ ОСОБИСТОСТІ В РЕЦЕПТИВНОМУ ПОЛІ
 ЕКЗИСТЕНЦІАЛЬНИХ ПОГЛЯДІВ ЖАНА-ПОЛЯ САРТРА
 Мазур М.О. 224

СЕКЦІЯ ХХ. ПЕДАГОГІКА ТА ОСВІТА

СТАТТІ

COMMUNICATIVE COMPETENCE DEVELOPMENT AMONG STUDENTS OF
 NON-LINGUISTIC UNIVERSITIES WITH THE HELP OF CLIL APPROACH IN
 FOREIGN LANGUAGE LESSONS
 Nykyporets S., Ibrahimova L. 226

ГУМАНІТАРИЗАЦІЯ ОСВІТИ ЯК УМОВА ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ ДО
 РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОФЕСІЙНОГО САМОВИЗНАЧЕННЯ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ
 ХІМІЇ
 Форостовська Т.О. 232

DOI 10.36074/grail-of-science.04.06.2021.037

ДО ПИТАННЯ ПРО ЖАНРОВУ КЛАСИФІКАЦІЮ ПОЕТИЧНОГО ДОРОбКУ В'ЯЧЕСЛАВА ДРУЗЯКИ

Немченко Іван Васильович

канд. філол. наук, доцент, доцент кафедри
української філології та журналістики
Херсонський державний університет, Україна

Анотація. У статті окреслено жанрову систему поетичного доробку українського письменника кінця ХХ – початку ХХІ століття В'ячеслава Друзяки. Мета. Постать уродженця Південної України В. Друзяки, що мешкає і займається літературною діяльністю в Чехії, викликає інтерес розмаїттям своїх мистецьких уподобань та здобутків. Метою нашої статті є розгляд жанрових особливостей ліричного та ліро-епічного ужитку цього автора. Методи. У статті використано елементи таких методів: культурно-історичного, естетичного, герменевтичного, інтермедіального. Дослідження засноване на загальнонауковій методиці аналізу, синтезу, спостереження, добору та систематизації матеріалу. Результати. Розгляд доробку В. Друзяки в жанровому аспекті засвідчує розмаїття форм його поетичного вислову, орієнтацію насамперед на класичні традиції, аніж модерні віяння в літературі. З'ясовано, що жанрові явища в ужитку письменника відзначаються багатоманітністю, взаємними впливами, міжвидовою дифузією. На жанрову систему поета наклав відбиток його фах музиканта і композитора. Звідси наявність у співця текстів, творених на порубіжжі між літературною та музичною стихіями. Висновки. Поетичний світ В. Друзяки знайшов свій вияв у багатоманітній системі жанроформ. Для жанрової системи письменника характерні експресивні, вокативні, репрезентативні, медитативні модифікації, які часто взаємодіють поміж собою, створюючи синтетичні форми.

Ключові слова: лірика, ліро-епос, жанр, тема, мотив, модифікація.

1. Вступ. В'ячеслав Михайлович Друзяка (1940) є українським поетом, перекладачем, критиком, музикантом, композитором, педагогом, що народився на Херсонщині, жив, навчався і працював у Києві, Липецьку, Миколаєві, Нікополі, Одесі тощо. Але протягом останніх десятиліть він мешкає і займається творчою діяльністю в Чехії, ставши одним із представників української діаспори в цій країні. Тож В. Друзяка є й членом НСПУ, і належить до Чеської асоціації українців. Музичний фах (митець закінчив Київську державну консерваторію, протягом десятиліть працював викладачем музики і диригентом) знайшов свій вияв і в його літературній творчості. У письменницькому активі В. Друзяки поетичні збірки «Вікно лиману» (1995), «Степовий всесвіт» (1997), «В обіймах радості й журби» (2007; 2-е вид. 2015), «Україна – мій біль і надія» (2010), літературно-критичні й мистецтвознавчі публікації, присвячені В. Земляку,

В. Сисоєву, П. Шульзі тощо. Про нього писали такі автори, як А. Глушак, О. Голобородько, О. Дрбал, М. Каляка, А. Крат, О. Олійників, О. Різниченко, Б. Сушинський, В. Трохліб, Н. Чернецька та ін. Це зокрема передмови до ліричних збірок поета, рецензії на його книжки, ювілейні статті та довідкові матеріали. Тож цілісне й системне літературознавче прочитання всієї творчості митця є завданням на перспективу, наукова рецепція доробку письменника лишається актуальною.

Метою нашої розвідки є окреслення жанрової структури літературної творчості В. Друзяки, яка тісно переплелася з його музичними здобутками. Принагідні зауваги щодо цього містить передмова Б. Сушинського «Поезія, виколисана степом» до другої книжки митця. У ній критик порівнює це видання з «Вікном лиману». Про дебютну книжку Б. Сушинський зазначив: «Характерна особливість її полягає в тому, що образний підтекст самої назви досягався і підлягав пізнанню через тематичну цілісність майже всіх вміщених в цій книжці творів. Обрамлений золотавим степом лиман справді був тим вікном, завдяки якому поет мав змогу філософічно осмислювати навколишній світ, опоетизовувати його береги, як своєрідне гніздовище роду, як величний всесвіт душі» [1]. Натомість друга збірка «значно розширює тематичні обрії, в ній з'являється чимало поезій суто міського регістру, виразного громадського звучання, проте й вони теж у той чи інший спосіб працюють на створення отого вражаючого макрообразу космічного вікна лиману, в якому для В'ячеслава Друзяки й досі магічно відкривається дивовижний світ людського буття, і від якого починаються усі шляхи в минуле й майбутнє поета» [1].

У передмові «В обіймах радості й журби», вміщеній у збірці «Україна – мій біль і надія», О. Різниченко підкреслює зорієнтованість В. Друзяки на відображення долі «своєї багатостраждальної, вкрай розграбованої і вкрай приниженої Батьківщини», його стурбованість «нестерпно-гіркою долею і донині небаченими поневіряннями своїх співвітчизників» [2]. Особливо ж виділяє критик письменникове звернення до теми голодомору та репресій, означену в поемі «Геноцид» [2]. До згаданого видання увійшла також передмова О. Голобородька «Його столиця – Станіслав», в якій наголошується на вірності автора темі рідного степу та моря, малої батьківщини, що конкретизується через образи батьків, учителів, односельців. Критик зазначає, що «поетичний світ В. Друзяки світлий, життєствердний і, якщо можна так сказати, оркестрований, омузичений» [3]. Отже, йдеться і про саму ритмічну організацію художньої системи, запропонованої митцем як майстром слова, і про жанрову специфіку, і про музичну тему в його доробку.

Як бачимо, в публікаціях, присвячених поезії В. Друзяки, йдеться про окремі жанрово-тематичні центри в його творчості. Спробуємо у своїй статті систематизувати й класифікувати структурні елементи письменникової генерики. Існує чимало праць, пов'язаних із проблемою жанротворення та жанрової класифікації літературних зразків певного періоду в рамках розвитку окремих напрямів і стильових течій, у доробку того чи іншого митця (М. Бондар, О. Бондарєва, І. Денисюк, І. Дрималовський, А. Каспрук, Л. Клим'юк, Н. Копистянська, В. Корнійчук, Н. Левчик, М. Ткачук, В. Шубравський та ін.). Дискусії в сфері жанрової систематики тривають і до сьогодні і засвідчують

розмаїття дослідницьких підходів, визначень, інтерпретацій. Пропонується тематичний принцип при розмежуванні жанрових форм у творчості певного письменника (І. Дрималовський), або ж береться до уваги медитативність поетичних текстів (М. Бондар, Н. Левчик) чи природа ліризму – експресивність, вокативність, репрезентативність (Л. Клим'юк) тощо.

Жанрове мислення В. Друзяки відзначається своїми особливостями. Письменник орієнтується на традиційні бачення тих чи інших жанроформ, але часом відступає від канонів, пропонує свої варіації. Щоб простежити жанрову специфіку доробку В. Друзяки, насамперед звернемось до тематичної лінії, частково вже представлені в публікаціях про нього (О. Голобородько, О. Різниченко, Б. Сушинський та ін.).

2. Жанрово-тематична парадигма поезії В. Друзяки. Основні та другорядні мотиви в ліричному та ліро-епічному доробку митця, як правило, відлунюють у кожній його збірці. Тож доцільно, як на нашу думку, вести мову про жанрово-тематичні обрії доробку поета в широкому плані, беручи до уваги весь його ужинок як співця. Тим більше, що в різних книжках письменника часто фігурують одні і ті ж тексти, але з уточненими чи кардинально зміненими назвами.

Серед провідних мотивів у літературній творчості В. Друзяки слід виділити такі: 1) поет і його місце в соціумі, роль мистецтва в суспільному житті: «Шукання слова», «Стежки поета» («Поета стежка невідома...»), «Крізь призму серця», «Непевність», «Створи моєї долі» («У мене ростуть білі крила...»); 2) історіософський вимір долі України: «Україна – мій біль і надія», «Болюче сумління», «Україна-дівчина...», «Золота козацька слава», «Україна», «Геноцид», «Згорьована доля», «Наруга», «Українці»; 3) мотив людського призначення, сенсу життя, смерті, вічності: «Заповітне», «Примха долі», «Святії пута Батьківщини» («Промайнули літа журавлині...»), «Старість – гіркіш долину...»; 4) мала батьківщина співця, природа рідного краю як джерело його творчого натхнення: «Вікно лиману», «Батьківський поріг», «Південне літо», «Моя столиця», «Коріння», «Заповітне», «Уранці спозарану...», «Червень на Лимані»; 5) статус рідної мови, її націєтворча суть: «Без рідної мови – нема майбуття!», «Знов очищаються джерела», «Не віддамо ми мову на поталу»; 6) ностальгійні мотиви («На роздоріжжі», «Надбережжя надій», «Хміль винограду й гіркоти долину», «Задумливий вечір»); 7) любов і дружба як важливі чинники в людському житті: «В обіймах золотих ланів» («Напою коня з лиману...»), «Перепелині ночі...», «Чекання», «Благання», «Невгамовна біль» («Врода твоя безгріховна...»), «В казці літа», «Коли сердечне, щире почуття...», «Мовчання – золото найвищого гатунку» («Змовч кохана, досить слів урочих...»), «Чумацький шлях», «Гречний компроміс» («Не спонукай...»), «Святе терпіння».

Поряд із цим у ліриці поета можна виокремити й такі мотиви: 1) сільські: «Стежка до сонця», «Тополя», «Очеретяні наспіви», «Меланхолійна щемлива мить» («Кров – клич родинних почуттів...»); 2) урбаністичні: «Гніздо лелеки» («Станіслав»), «Столиця степу» («Моя столиця»), «Коріння. Пам'яті батька», «Фантазія»; 3) степові: «Магія степу», «Степові наспіви» («Мелодії степу»), «Степовий всесвіт» («Мережива сторіч»); 4) мариністичні: «Від масиву Кара-Дагу до мису Айя», «Вітрила дня», «Крим – перлина України»; 5) музичні: «Музика надій

і сподівань», «У мене ростуть білі крила...»; 6) сатиричні: «В лещатах долі», «Наруга»; 7) дитинства: «Літа світанкові», «Коли були ми дітлахами...», «Веселки дитинства», «Берег»; 8) юності: «Лину туди, де лілеї латаття...», «Терпкий келих долі»; 9) материнські: («Проста молитва», «Берегиня», «Чорнобривці леліяла мати...», «Родинне»), 10) осінні: («У вирій» («Перед вирієм»), «Осіннь», «В долонях бабиного літа», «Жагуча віра», «Заплакана осінь», «Невтішні роздуми» («Калинові дні в осінніх росах...»); 11) літні: «Жнива» («Пора жнивування»), «Південне літо» («Спекотне станіславське літо»); 12) весняні: «Закоханий вечір», «Музика надій і сподівань»; 13) зимові: «Коляда», «Непомітно життя промайнуло...» тощо.

Часто такі мотиви тісно переплітаються. Наприклад, образ колишнього містечка Станіслава, що в часи радянізації Півдня України перетворюється на село, єднає в ряді творів поета в одне ціле сільський та міський виміри, степову та мариністичну тематику. У вірші «Фантазія» урбаністичний мотив розширюється до космічного. Поезія «Закоханий вечір» поєднує теми весни і кохання.

Відтак на основі тематичного підходу можна виділити в поетичному доробку В. Друзяки такі основні жанрові групи: громадянсько-політична, філософська, сатирична, інтимна, пейзажна лірика. Хоча часто межі поміж ними стираються, в одних і тих же текстах митець переплітає, наприклад, любовну лінію з патріотичною чи пейзажною. Або ж суспільно-політичні мотиви нерідко пов'язуються з сатиричними. Наприклад, поема-реквієм «Геноцид» (1999-2005 рр.) є зразком політичної сатири, в основу якої покладено фактичний матеріал. За свідченням самого автора, твір написано «на основі розповідей матері та бабусі моєї дружини, які пережили особисто жахіття штучно створеного більшовиками великого голодомору 1932-33 рр. в чеському селі Богемка на Миколаївщині» [4]. З одного боку, поема В. Друзяки є гострою інвективою проти сталінського режиму в СРСР як нищителя української нації, а з іншого, підтверджується, що в жорна репресій потрапляли й представники інших національностей, що жили в Україні. Мотив Росії як одвічної «тюрми народів» у творі нашого сучасника надиханий Шевченковим «Кавказом» та іншими сатирами минулого: «Вже сотні літ орлиця двоголова / трясє Вкраїну в пазурах цупких» [4].

Політична площина і сатирично-викривальний пафос узгоджуються й у віршованому посланні В. Друзяки «Згорьована доля», де письменник звертається до рідного краю та його минувшини й сьогодення: «Гідна земле безталанна. / Бідолашний мій народ. / Все снується на обманах / промосковських воєвод. / Де ви, роки молодії, / попливли за небокрай?.. / В попіл спалені надії, / нездійснені світлі мрії – / розіп'ятий рідний край...» [4].

У поезії «Долі трембіти і сурми» репрезентовано тематичний симбіоз: «спомини-весни» сусідять із «арфами літа», чергуються «осені просинь» і «туженьки-зими», навіваючи думки про плинність часу і нетривкість людського життя, про змінюваність поколінь («дідова мудрість» – «бабусина казка» – «татова доля» – «маміне слово» – «квітами внуки») і невмирущість пам'яті з її радісними й болючими сторінками, з її неповторною музикою, що лунає трембітами і сурмами, арфами та флейтами, скрипками та дзвонами на означення світлих і трагічних миттєвостей. А зрештою домінує ностальгія – емігрантський «сум

нестерпимий... / біль нестерпимий...» [4].

Жанрове мислення поета не обмежується тематичним виміром, а варіюється, увиразнюється через вияви його ліризму. Тож приділимо увагу й цьому аспектові письменникової генерики.

3. Жанрові характеристики поетичних текстів митця за різновидами ліризму. У літературному доробку В. Друзяки спостерігаємо експресивні, вокативні, некрологічні, репрезентативні, медитативні жанроформи.

Оскільки в творчому обдарованні В. Друзяки тісно переплелися музична і поетична стихії, для нього насамперед характерні експресивні (виражальні) жанроформи. Це передовсім пісня у найрізноманітніших варіаціях (патріотична, сатирична, любовна, дитяча тощо): «Журавлині мрії», «Козацькі вожді», «Пісня Помаранчевої революції», «Україна-дівчина...», «Рідна пісня», «Прямувала навпрошки...», «Лелеча доля», «Коріння», «Веселки дитинства» («У суботу стала мати...»), «Батьківський поріг», «В обіймах золотих ланів» («Напою коня з лиману...»), «Вітрила долі» («Вітрила дня»), «Степові наспіви» («Мелодії степу»), «В казці райдужного літа» («В казці літа»), «Квіти смутку і кохання» («Чорнобривці леліяла мати...»), «Проста молитва», «Берегиня» та ін. Серед пісень, адресованих дитячим читачам і слухачам: «Кицька Лялька», «Гаданка».

Музична основа пісень поета має найрізноманітніші варіації. Це зокрема мелодика українських народних пісень, у стихії якої митець відчувається досить органічно. Наприклад, віршовий розмір поезії «Веселки дитинства» («У суботу стала мати...») відповідає метроритмові фольклорної шумки (козачка): (8+8)+(8+8): «У суботу стала мати / рідну хату прибирати. / Вікна, двері відчинила – / промінь сонечка впустила» [4]. Мелодійності й милозвучності текстові додає використання внутрішньої рими, асонансів та консонансів. Це ж характеризує й наступну строфу (куплет) цієї пісенної модифікації, прикрашену ще й тавтологією: «Промінь скочив на цеберко, / а з цеберка на люстерко. / Світлом всяяло світлицю – / мама стала світлолиця» [4]. А метрика інтимного вірша «Святе терпіння», присвяченого дружині Марії, співвідноситься з ритмікою народної коломийки (8+6) + (8+6): «Сяє сонечко ранкове, / голуби туркочуть. / Цілував уста медові / й волошкові очі» [4]. Твір побудований на моноримі в усіх парних рядках: туркочуть – очі – тріпоче – очі – ночі – очі – ночі – жіночий. Такий прийом покликаний підкреслити основний образ у тексті – очей коханої людини. Певно, така схильність В. Друзяки до монорими є наслідком його захоплення східною поезією касидно-газельного типу, елементи якої він використовує (наявні співзвуччя в усіх парних рядках, але при цьому відсутнім є початковий двовірш із суміжним римуванням – так званий шах-бейт, або матла).

Поряд із піснею поет культивує романс, орієнтуючись на класичні традиції цього жанру: «Закоханий вечір», «Срібні місячні вітрила», «Врода твоя безгріховна...», «Чекання», «Перепелині ночі...», «Чумацький шлях», «Журіння» («Вечора холодного розлив...») тощо.

Серед пісенних текстів поета і композитора в одній особі слід відзначити таку модифікацію, як ноктюрн: «Все небо розлоге сузір'ями сяє...», «Фіалкова ніч» («Милуюсь, вражений красою...»), «Чарівне моє безсоння» («В малиновім надвечір'ї») тощо.

Поет полюбляє творити мініатюри-імпровізації, що фіксують мелодику почуттів: «Цвітіння», «Гаданка», «Гречний компроміс» («Не спонукай...»), «Безсумнівність». І це, як правило, тексти на перехресті між лірикою і музикою. Наприклад: «Не спонукай, / люба, / жити в вольєрі, / чи в клітці, / де мешкають / в смутку чижі. // Спробуй / зіграти на скрипці / Гварнері, / лиш потім / на струнах / моєї душі...» [4]. Такі мініатюри виконані як традиційним римованим віршем, так і верлібром.

Еготивні й вокативні жанри в поетичному доробку митця представлені посланнями «Україна – мій біль і надія», «Золота козацька слава» («Козаки, де ваша сила, в дзвонах слава золотава?»), «Колегам, вчителям», присвятами «Марфі Сухановій» («Коли сердечне, щире почуття...»), «Відлуння. Присвячую братові Олександрові Друзяці», «Цілюща надія. Присвячую людям, що втратили слух», «Де ти, мій справжній друзяко?» (присвята Бабенкам), «Музи світлих надій» (присвята К. Голобородьку), «Камертони душі. Присвячую своєму дідусеві Гаврилу Іларіоновичу», «Коли були ми дітлахами...» («Хлоп'ячі сни й небесні мрії. Олександрові Голобородьку присвячується»), «Валентині Т...», «Віктору Мамонтову» та ін. Нерідко подібні тексти чисто зовнішньо нагадують про вокативний характер твору (автор обмежується лише дедикацією). Тож такі вірші мають ознаки інших жанрових модифікацій (пісня, роздум, спомин тощо).

Еготивний (від першої особи) тип комунікативної організації тексту поета, що є водночас музикантом і композитором, передбачає широке використання в творах музичних образів, атрибутики, термінології. Наприклад, присвята дружині Марії Францівні «Кохання напій» насичена звуками улюблених інструментів митця: «Заграйте ж, трембіти й кларнети, / підхоплюйте сурми й цимбали, / в звабливих кохання тенетах / мої почуття не зів'їяли» [4]. А лірична адресація дідусеві Гаврилу Іларіоновичу містить музичний відтінок уже в самому заголовку – «Камертони душі».

Некрологічні модифікації заявлені у поета епітафіями та поменниками: «Коріння. Пам'яті батька», «Високе і вічне. Присвячую батькові Михайлові Друзяці» тощо.

Репрезентативні жанроформи у В. Друзяки це насамперед спроби в жанрі гімну та сонета. Наприклад, вірш «Столиця степу» («Моя столиця») є славнем на честь рідного селища (в минулому – містечка). Урочисті нотки, енергійні ритми в творі переплітаються з камерним, ніжним звучанням. Адже цей гімн є й освідченням у любові до рідного куточка: «Станіслав, моя столиця – / сонце, степ і вітровий. / Чиста батьківська криниця, / джерело юначих мрій»; «Океане мій ковильний, / я твій сивий адмірал» [4].

Вірш В. Друзяки на чотирнадцять рядків «Квіти смутку і кохання» («Чорнобривці леліяла мати...») ніби й натякає на сонетарну форму графічно (4+4+4+2), але характер римування засвідчує, що це звичайний ліричний текст із суміжним типом римування та використанням виключно жіночих (парокситонних) рим: bbdd dddd hhkk ll. Серед них довга дієслівна монорима зайвий раз підкреслює, що це звичайний віршований текст, а не сонет із його канонічною структурою та ознаками: «Разом з сонечком рано вставала, / щоб росли квіточки пильнувала. // Обіймала все їх, пригортала, / з ними вголос вона розмовляла. / А щоб буря квіток не ламала, / кожен кущик вона сповивала» [4].

Медитативні жанроформи у творчості В. Друзяки представлені досить розмаїто: станси «Хмелинка», «Надбережжя надій», елегії «Лину туди, де лілеї латаття...», «Вечора холодного розлив...», «Непомітно життя промайнуло...», «Журіння», «Заплакана осінь», «Терпкий келих долі», рефлексії «Поважні роки», «Невтішні роздуми» («Калинові дні в осінніх росах...»), вірші-спомини «Світлини», «Спогади», «Хлоп'ячі сни й небесні мрії» («Коли були ми дітлахами...»), поезії-сповіді «Скруха» («Я такий вже чесний – аж противно...»), «Бовтання у хвилях зневіри».

Чимало текстів митця народились на перехресті літературно-живописних вражень та виявів. Серед таких жанрових модифікацій: акварель («Акварелі надвечір'я»), пейзаж («Калинові дні в осінніх росах...», «Прозоринь», «Осінні колисанки» («Новонародженого ранку...»), «Сутінки» («За лісом прозоро-рожева окрайка...»), «Диво світанкове», «Очеретяні наспіви», «Вечір тихий, мов вода у склянці»), портрет («Берегиня», «Гаданка»).

Часом автор жанрову належність тексту підкреслює в наступних його публікаціях. Наприклад, твір «Непомітно життя промайнуло...», вперше уміщений у книжці «Степовий всесвіт», у пізнішій збірці «Україна – мій біль і надія» вже має назву «Елегія».

Розгляд доробку В. Друзяки в жанровому аспекті засвідчує розмаїття форм його поетичного вислову, орієнтацію насамперед на класичні традиції, рідше – на модерні віяння в літературі. Жанрові явища в ужимку письменника відзначаються багатоманітністю, взаємними впливами, міжвидовою дифузією. Поет не відчуває тягара літ, продовжує свої пошуки в царині генерики, тож почекаймо від нього нових творчих знахідок.

Висновки. Поетичний світ В. Друзяки знайшов свій вияв у багатоманітній системі жанроформ, які використовуються з орієнтацією як на класичні традиції, так і, почасти, на модерні віяння в літературі. Для жанрової системи письменника характерні експресивні, вокативні, репрезентативні, медитативні модифікації, які часто взаємодіють поміж собою, створюючи синтетичні форми. На жанрову систему поета наклав відбиток його фах музиканта і композитора. Звідси наявність у співця багатьох текстів, творених на порубіжжі між літературною та музичною стихіями.

Список використаних джерел:

- [1] Сушинський Б. (1997). Поезія, виколисана степом. *Друзяка В. Степовий всесвіт : поезії / ред. В. В. Нарушевич, передм., худож. оформ. Б. І. Сушинський*. Одеса: Чорномор'я, 3-4.
- [2] Різниченко О. (2010). В обіймах радості й журби. », вміщений у збірці «Україна – мій біль і надія», О. Друзяка В. *Україна – мій біль і надія : поезії та пісні / голов. ред. О. В. Олексюк, худож. О. О. Шилкін*. Київ ; Херсон : Просвіта. 6-10.
- [3] Голобородько О. (2010). Його столиця – Станіслав. *Друзяка В. Україна – мій біль і надія : поезії та пісні / голов. ред. О. В. Олексюк, худож. О. О. Шилкін*. Київ ; Херсон : Просвіта. 11-12.
- [4] Друзяка В. (2010). *Україна – мій біль і надія : поезії та пісні / голов. ред. О. В. Олексюк, худож. О. О. Шилкін*. Київ ; Херсон : Просвіта.